

Цетиње, 27. октобра

У зениту европске историје од прошлога Петка обрео се одједанпут један догађај од велике важности. Велики зато, што га изјесна штампа великих сила није хтјела мање да таксира. Требало је само да се појави, па да се погледи свих јавних посленика који се политиком баве плотуном оспу на њега, као на команду.

То је састанак цара Николе са царем Вилемом у Потсдаму.

Зашто је баш сад од толике важности, не казује се. Цареви помених држава састајали су се чешће, али ни једанпут се то није објављивало звоњетом у сва звона као сад. Треба да има нешто.

Домишљамо се зашто. Сигурно неће бити због недавне смрти краља Чулагонкорна од Сијама, нити због земљинога перихелија, него из узрока који су нам ближи, а ови нијесу сакривени за оне којима је политичка констелација у свијету дневна лектира.

Кад је цар Никола дошао у тазбину ради поправке здравља царичиног, у Бечу и Берлину, а толико исто у Паризу и Лондану питали су Сибилину, хоће ли цар пожељети да се састане с царем државе у коју је дошао. Оракул нијесу могли рашчланити, и једни су били овога мишљења, други другог. Цар је већ прилично био у гостима, а на питање нијесу могли дати никакав поуздан одговор. Врати ли се цар не учинивши посјету цару Вилему, био би догађај од много веће важности, но што је садањи.

Изабра се овај мањи. Само што то ваљда није могло бити док је министровао г. Извољски. Он је сад одступио, на његово је мјесто дошао његов помоћник г. Сасонов, и сад се ријешило да се избјегне тако велика, можда и увредљива демонстрација, каква би била да је ова посјета изостала. То би однесе између Њемачке и Русије знатно погоршало.

То је први разлог. Разумије се сад само по себи да кад се састану неће ђутати, а ако проговоре да неће о лањскоме снијегу. Актуелна свјетска питања не могу се обихи, нарочито кад су ту одговорни министри.

Баш зато што састанку присуствују надлежни министри доказ је да ће говора бити о спорним питањима европским.

У жижи свих тих питања у Европи је Балканско Полуострво, у жижи азијатских — Персија.

О њима се у Потсдаму не може ђутати. Балканско Полуострво је Ерисова јабука између Русије и Аустро-Угарске, Персија јабука раздора између Енглеске и Њемачке, као најновије покровитељке панисламизма. Аустро-Угарска је савез-

ница Њемачке, те то доводи у тихо саучешће и њу. Русија је савезник Енглеске, те је тако и ова увучена у општу гурему. Осим тога и сама има својих интереса тамо.

Сада је јасно зашто је овај састанак одједанпут постао тако важан. Узао који у Потсдаму расплићу два цара и њихови министри тиче се мање више свих сила, груписаних у два противуборна савеза. Њемачка и опет постаје та која пресуђује.

Везана за Русију старим везама сродства између дворова, а немајући нигдје спорних интереса с њом, не налази да јој је одвећ прешно да од једнога моћног пријатеља без нужде гради љута непријатеља. Један рат с Русијом значило би непријатељство до Страшнога Суда, а то јој није за сад тако потребно.

Изгледа да се то у Берлину стално има на уму, зато се граби свака прилика да се односи с Русијом ако су помућени избистре, а ако су добри, учврсте. Вадити кестење из ватре још и за Турску, и само зато што су се у Цариграду довили да цара Вилема прогласе заштитником панисламизма, било би одвећ мухамедољубиво, а нехристољубиво. За тако што у Берлину су и одвише мудри.

Први позитивни успјех овога састанка је, да се турска акција, у прављена на цара Вилема, врати у своје првобитно ништавило. Можда ће тим и сам турски зајам бити лишен одушевљења, који је у Њемачкој нашао.

Пошто је Балканско Полуострво са својим укштеним питањима књига која се не може прочитати на једном састанку, а персиско питање међутим актуелно, то ће се по свој прилици ово узети прво у претрес и ријешити тако, да због њега не дође до сукоба. Њемачкој је тим дата прилика да не жртвујући ништа свога поправи према Русији оно што је покварила у питању о анексији. Овдје је, не жртвујући од свога опет ништа, задовољила Аустро-Угарску и тиме је јако обвезала, сад може задобити Русију, а можда тим и олабавити затегнуте односе с Енглеском.

Утанко се не можа знати шта ће се све ријешити, али да је нешто крупно по сриједи доказ је руска штампа, која веома благонаклоно пише о Њемачкој. Нарочито пада у очи писање листа „Новога Времена“. Оно је до јуче ваљало дрвље и камење на Њемачку, сад доноси чланак који се завршује с ускликом: Живјела Њемачка.

То има нешто да значи.

Нијемци према Словенима

У краљевини Чешкој Нијемци су у мањини. Они ипак хоће да господаре над Чесима, као што њихов језик господари над чешким. Чешки народ настоји, да добије она права, која уживају њихови

земљаци ъемачке народности. Али то не могу постићи. Бечка влада милује Нијемце, а запоставља Чехе у сваком погледу.

Краљевина Чешка има свој сабор. Као зрно политички народ имају Чеси у сабору велику већину, а Нијемци су заступљени према броју ъемачкога становништва. Чешка већина ради на том, да се обадва народа изједначе како у дужностима, тако и у праву. Али Нијемци не пристају на то. Они хоће да постану господујући народ. Све што чешка већина хоће да створи у сврху изједначења обадва народа, томе стаје ъемачка мањина на пут. Право и правда не вриједи за њих. На разлике се они не обазиру. Опструкцијом је ъемачка мањина сметала и запријечила економски и културни рад чешкога сабора и том опструкцијом догле дојерала, да је на економском и културном пољу у краљевини Чешкој настао велики застој.

Ова нужда присилила је напакон владу у Прагу и Бечу, да посредује између посланика једнога и другог народа, како би дошло до споразума, те да се осигура рад чешкога сабора.

Након великога напора владе и искрених пријатеља народа с једне и с друге стране, пошло је ипак за руком осигурати рад сабора за неколико сједница, за рјешење најужнијих питања, која се тичу напретка земље. До потпуна споразума није још дошло.

Као што рекосмо, Нијемци у Чешкој запријечили су рад сабора, јер хоће, да чешка већина уступи ъемачкој мањини господарење у Чешкој како је и досада постојало. Они су од Чеха захтевали: да остане Нијемце у досадашњем господујућем положају или да се краљевина Чешка подијели у два дијела и то тако, да ъемачким дијелом постану они градови и општине, у којима живи посве или већином ъемачко становништво, а чешким они градови и општине с чешким становнишвом односно већином овога становништва.

Чеси су прирали пристати на све прије, него ли на захтев Нијемаца, да се савла краљевина Чешка подијели. Зато су чешки посланици попустили у којем, само да не дође до цијепанја њихове отаџбине.

Како пак раде Нијемци ондје, гдје се у већини? Како поштују права мањине? Гдје су у већини, држе се строго науке свога Бизмарка: „Macht vor Recht“ (сила над правом). Погледајмо у саборнице Штајерске и Корушке, како поступају с мањинама словенским. Тамо неће словенска господа ни да чују о равноправности славенскога народа. Чак очито раде на том, да би славенског живља морало нестати — треба, да се утопи у велико ъемачко море, само да се утре пут ъемачком продирању на Јадранско Море.

Кад се пак славенске земље у очитој борби против неправде и насиља лате крајњег средства — опструкције, коју су Нијемци у чешком сабору с успјехом употребљавали, тада су чланови тих мањина некултурни — варвари.

Такви су ето ти културни Нијемци.

Поглед по свијету

Сабори у Аустрији

Као што смо јавили, далматински сабор закључио је своје сједнице у јесењем засидању прошле суботе.

У моравском земаљском сабору закључена је у суботу у вече сједница, која је трајала уз мале прекиде три пуна дана и у којој је дошло до бурних призора поводом социјалистичких приједлога. Социјалистички и ъемачки заступници тјерали су праву опструкцију, али су напакон сви њихови приједлози одбијени.

Чешки заступници у шлеском земаљском сабору закључили су оставити саборницу ако се стави на дневни ред ъемачки приједлог о промјени општинског изборног реда.

У галичком земаљском сабору настављају се преговори између Пољака и Русина, који захтијевају 40 саборских мандата. Многи пољски листови позивају пољски народ, да склопи мир с Русијом с обзиром на догађаје у Прагу.

За свјетски мир

Посланик у царевинском вијећу проф. Масарик подио је у аустријској делегацији у име аустријског друштва пријатеља мира споменицу, у којој се шлемира за свјетски мир, те се вели између осталог, да најчешће у наоружању доводи државе до финансијских криза. У Њемачкој се провела једва финансијска реформа, а већ се морају склапати нови зајмови. Енглеска, најбогатија држава на свијету, бори се са финансијским тешкоћама. Ни Француској није ради силних војних трошкова боље. Аустрија има дефицит у првом реду поводом неистајног наоружавања. У Италији је економски напредак спречен ушљед великих издатака за војску. За то споменуто друштво позива поједине владе, да се састану у међународну конференцију и да нађу формулу, којом би се бар обуставила даља наоружања.

Министарске кризе у Бечу

Захтеји угарске владе, да се уведу плаћање у готовом, довели су до кризе једнога и другог министарства. Ну и та је криза сретно ријешена.

О тој су се кризи разносили разни гласови. Мађарске су новине разносиле вијест, да у том спорном питању стоји краљ уз угарску владу.

У том послу позван је гроф Куен у Беч, гдје га је Кесар у недјељу примио, пошто је пред тим потпуно сат конференса са аустријским министром председником бароном Бинертом.

Сјутра дан био је код Кесара министар финансија Лукач, а у 3 сата вијећали су код Кесара обадва министра финансија. На овој конференцији, која је трајала три сата, дошло је до споразума.

Послије конференције издано је службено саопштење: Послије вишесатне конференције и свестраних договора међу министрима, већим су дијелом несугласице, које су постојале о банковном питању, одстранене. Одлучено је, да ће оба министра финансија особно конферирати са уравним факторима аустро-угарске банке, те с њим утачити принципниелну базу, на којој ће се тада даље развијати преговори. Министар Лукач остаје још сјутра у Бечу да према закључцима конференције конферира са Билинским, па ће се по прилици већ сјутра повратити у Пешту.

Српство

Српска народна организација у Београду. Како је познато, српска народна организација је прије избора за босанско-херцеговачки сабор изабрала свој привремени централни одбор. Пошто је тај одбор своју задаћу на изборима довршио, јер су сви кандидати готово једногласно изабрани, то је сасвим природно да је тај одбор сада престао функционирати. Српски народни посланици и остали чланови српског посланичког клуба одлучили су створити стални одбор и провести чврсту српску народну организацију. С тога су израдили правила те организације и разаслали их угледнијим Србима у покрајини на проучавање. Из тих правила доносимо некоје важније тачке: Сваки ко-тар мора се организовати као засебна целина, јер влада забрањује, да политичка друштва стоје у каквом савезу. Ту организацију ће провести посланици у свом изборном котару и том приликом положити пред народом рачун о својем саборском раду и испитати народне жеље и потребе. Чланом тих котарских организација може бити сваки непорочни и пунољетни Србин, који потпише програм и буде плаћао годишње 30 пара чланарине. На челу тих котарских организација стајаће од скупштинских чланова изабрани одбори. У сваком одбору ће бити по десет људи. Ти одбори ће имати задаћу, да о стању појединих котара извјештавају своје посланике и саборски клуб. Осим тога ће одбори као заступници организација пред властима се заузимати и бранити српске интересе читавог народа тога котара или појединца. Овом организацијом проћи ће српска политика из досадашњег негативног рада на позитивни, јер је дошло вријеме да народ у Босни и Херцеговини почне нешто стварати.

Далматинске жељезнице. Мађарски лист „Az Est“ доноси, да је аустријска влада изјавила, да ће се далматинске жељезнице радити преко Босанског Новог, а не преко Лике, као што је то раније ријешено. То се од прилике могло и раније знати, пошто овој жељезници не желе дати експлоатациони карактер, него чисто стратешки. То се до сада крило из обзира према Србима и Хрватима, али како су избори прошли, одлука ова више нема разлога да се крије.

Босански сабор. У понедељак је отворен сабор босанско-херцеговачки. За председника је именован др. Сафет бег Башић.

Српски црквени сабор. Као што из Будим Пеште јављају, српски народни црквени сабор неће се састајати ове године с обзиром на прилике у Хрватској и Славонији.

Словенство

Једна нова чешка школа. У Прагу се ради на томе, да се оснује велика школа за политичке науке, на којој ће предавати најбољи чешки стручњаци. На оснивању ове школе раде признати чешки посланици, професори и научници, те се према томе може да очекује, да ће се ова замисао и у djело привести.

Истра као насеобина. Позната је ствар, да Мађари неуморно раде, да у свима словенским крајевима створе своје насеобине, преко којих желе да постигну своје политичке циљеве. Тако је у Војводини, тако у Босни и Херцеговини, тако у Славонији, па су сад бацили око и на Приморје. На њу саму Истру нијесу поштејали. Ових дана су на острву Крку купили земљиште од пет хиљада квадратних метара, на коме ће се населити. Ово земљиште они су купили врло јефтино, јер су плаћали по 10 пара квадратни метар, и ако би било мало плаћено и по пет круна.

Зашто ластари не сазријевају

У чланку „овогодишња берба грожђа“, који је изашао у 80 бр. „Цетињског Вјесника“ од ове год. изложено је у краткој кавке су пошљедине од нашег пехата и нерада око винове лозе.

Ту је укратко описано какав материјални пораз тримо и куд нас води наша небрижност, али у горњем чланку наведено је само оно што се одзива на наше благостање, по сад је потребно описати и још једну недаћу, која произилази због тога што нијесмо прескаки — кропили и сумпоравали винову лозу и која недаћа руши снагу и будући рад чокота.

Сваком свјесном човјеку, познато је да је лишће винове лозе циљ да сабира храну из ваздуха, та се храна у лишћу спаја с оном храном која у њем допире из коријена, а коју они пошљедњи т. ј. коријени црпе из земље, па тако спојена поново струји кроз разне дијелове лозе и носи трозду разне састојке.

Да се један грозд прехрани и потпуно дозри потребна су најмање 2-3 потпуно развијена и здрава листа.

Дакле лишће шаље храну како у грозд тако и у остале дијелове лозе, те од

њег зависи дозријевање лозе — ластара и приход чокота у идущој години.

Јасно је да ће само здраво и потпуно развијено лишће моћи постићи своју сврху, те се стога лишће мора марљиво и опрезно чувати од разних болести и штеточина. Али ни све болести штеточине нијесу у подједнакој мјери опасне, али као једна од најопаснијих болести за лишће јесу пероноспора (Peronospora viticola), и пенео (Oidium Tuckeri) од којих пострада лишће и прије времена отпада, зато мора бити циљ сваког виноградаря да, по мимо рола (грожђа), на виновој лози сачува се њено лишће, јер видећи какву улогу игра лишће, њему је врло јасно да лишће треба што боље сачувати. Ако лишће отпадне прије времена, ушљед појаве које од споменутих болести, онда ластар не будући дозрио већ зелен а оставши без лишћа не може да дозрије, јер не добија потребну храну и има га затече неувршћеним, те одмах пострада од хладноће и осипи се.

Шта из тога сlijеди? кад се ластари потпуно неразвијени онда морају, као што рекосмо, пронасти, те идуще године нема потребних ластара на чокоту, који су нам потребни да их за вријеме резидбе оставимо, а кад ластара нема ми немамо из чега очекивати род, јер је познато да лоза носи род на једногодишњим ластарима.

Пошто устину ластари од студа то онда чокот не само што губи у својој снази него се квари и његов облик.

Сва је прилика да ће нас горње заде- сити идущег прољећа, јер ове године ушљед непажње виноградаря винова је лоза прије времена остала без лишћа и ластари нијесу како би требало дозрели већ су и данас многи зелени. Зима ће њих упро- настити, те се ни резидба неће обавити онако како би требало, па не треба да се чудимо ако идуще године и при повољним приликама винова лоза слабо нам роди.

Из свега до сад реченог јасно је да ако се лоза извјесне године не брани од болести, то се рад не губи само те године већ и у будуће.

На жалост све поуке које се дају ма у којој грани пољопривреде остају гласом вапијућег у пустини. И кад је очевидно да неке недаће постигну нашег привредника ушљед његове немарности он ипак остаје и даље неопријатељ самог себе.

Кома ће користити ако нешто добро узради по самом себи.

В. В.

Апел црногорским писцима

У слози је спас. Нар. изрека.
„У свијету, браће, нема љубави!“

Б. Јакшић

Ко год куца на туђим вратима њега го- ни нека нужда, невоља, јер тражи извјесну помоћ: склонитиште, пријем и т. д. ко је то искуством пробао, тај то најбоље зна- де; вјероватно, да је из личног искуства и наш неумрли песник Јакшић црпао цитирану изреку: „У свијету, браће, нема љубави!“

Заиста тако и јест!

Ако ико и ми, црногорски писци, осје- тили смо ове године сву тежину и све горке последице исте изреке нашег пе- сника, потунајући се по туђим праговима

са својим радовима до китнога Сарајева и српско-неисрпске „Босанске Виле“, одно- сно њених уредника.

То је такав жестоки шамар — лек- ција од које мора да читаву уру да зво- не оба уха, (премда је шамар визнуо само уз једну позвину лица), то је та- кав поучни шамар, који мора свијех нас озбиљно да поучи, који мора хтио не хтио, да нас споји, приближи, сједини, сложи — а у слози је спас — да заин- тересира, да бар поведемо реч између себе, да се зашитамо и упитамо: ће си, брате, друже, пријатељу, да бар знамо — за Бога живога — ће је који и шта ради и мисли.

Чисто невјероватно: читава једна др- жава, чувена, гласита и прослављена на свима пољима свјетске културе и прогреса, а су толико научника, младих, оспособ- љених радника у свима гранама — па да немамо једног црног просвјетног, беле- тристичног листа, или ма какве свезе и јединства на том пољу! Зар није тако! На шта да нам се крива на друге, што нас не хвале и у звијезде не кују! Зар немају резон!... Руку на срце! —

Ја знам да је већ готов одговор на ово од мношине: немамо писца — немамо у- добности — нијесмо кадри — треба да се састајемо, а немамо кад — треба но- ваца, — треба штамарија, лист друш- твени — и т. д. и т. д.

Но, запитајмо се и дискутујмо горе на- ведено, па предочимо и виђимо: да ли има које средство, који начин, како би смо могли имати неку заједницу, неко јединство, неки међусобни споразум и свезу, што нас не би много коштало ни нована ни времена, па ипак да смо своји и да је од велике и неизмјерне користи.

Прво велите: немамо радника на перу.

А да ли баш тако то постоји? — Не, ја сам рачунао са неколицином, који добро знају о томе и нашли смо око шездесет — велим шездесет — наших црногорских, домаћих радника и то у изузетности, које могу вам све именовати и који су мање — више изашли са својим радовима на јавност и који би могли и умјети — само кад би хтели, радити — разумије се онолико колико ко може, само да је све- зе, споразума, јединства и одушевљења. А зар нема и таквих код којих би се одмах жеља појавила за рад. Врло пре- красно каже о томе веленоштована г-ђа Савка Суботић, да не могу, а да вам то не цитирам:

„Има људи — вели она — код којих су личне мисли и способности за рад скривене, као олахо у руднику. Ником не зна што у њима лежи, па ни они сами; тек онда, кад их нешто одлучи или по- вољне прилике и покрене да открију у себи тај рудник, па да га тим дају, дубље у њ, почну они вањни скривено благо и износити га на видок али не без зебње, знајући, да и зато мора проћи кроз ва- тру, прије него што уђе у примет.“ Па од- мах додаје: „Ријетки су, који су та- ко срећни, да својим радом на јавном по- љу без тешке и дуге борбе стекну при- знања.“ — Заиста, тако је!

Дакле, то није до немаштине ма чега, то је више немарност, митарост, забав- љеност, знаци материјализма и тако даље и тако даље.

Ну, шта би смо могли од свега тога створити?

А Стана радосна, Боже, радосна што се ево пенушно саи, који тако дуго спајевала, данас је најрадоснији дан у њеном животу. Није ни слутила што се спрема тога дана. Није мо- гаа ни да помисли, да ће њена свадба бити крвава, да ће имати још много да пропати и претрпи, док Радоје буде њен. Али, ко зна шта му је написано у књизи судбине?!

Младе дјевојке грудале су се да што леп- ше припреме своју другу Стану. Видјећи је онако лијепо, гледале су да изађе из роди- тељске куће још лепша, нека се задиви свијет, кад види Стану чича Смиљанову.

У свој радости продужале су пјеваче:

Мислим, рано, леле малој моме, да си одам,
Еј, мислим, рано, леле малој моме да си одам,
Стани, рано, леле малој моме испратише,
Еј, Стани, рано, леле малој моме испратише.

Тек су завршиле пјеваче, зачуше из двора чича Нешиног пјесму сватова, која су већ пошла по Стану:

„Невесто око калешо, леле,
„Изведи коња дорија,
„Нареди бела теркија,
„Утре ћа појдам Србија
„Србија слави Белиград
„Олакше брзо не идам,
„Девет година ћа седам,
„Жал ће ми бидне за тебе.“

Све се узруја у чича Смиљановој кући. Његови подлеђаше кацији да дочекају свато- ве, а дјевојке прозорима, да виде веселу мом- чадију. Поздравиле се пријатељи, позастиле се и изведоше млади. Стана је била неми- сапо лијепа. Њен весео поглед учинио је

Износимо сваки своје мишљење и до- љи ће се до њега.

Напримјер: Зар не бисмо могли ово:

1) да сви они црногорски радници на књизи који су ма каквим, па то и не било великим радом, познати и изашли на јавност (горе речени шездесетина), створе неку заједницу под именом и. пр.: „Удружење црногорских писаца“ (или како другаче, премда не стоји важност до име- на) и обвезати се: да сваки члан мора купити ону књигу (која би била од јед- ног табака, па на више), коју напише и издаје поједини члан, (разумије се о свом тронку или како зна) и пропацилирати, протурити што више комада од те књи- ге у својој средини и околини; чисто као да је његова. А на тим књигама да мора стојати фирма тог удружења и да буду под редним, хронолошким бројем. Разу- мије се, писац сам носи одговорност за њену моралну садржину пред критиком;

2) У то удружење или заједницу при- мати драговољно сваког писца, па ма оклен родом био, а кад би био становник Црне Горе, а тако и оне црногорске си- нове — књижевнике, па ма гдје станова- ли. (а жељели напредак својој домовини).

Разумије се, да би требало сваки члан да се потпише како добровољно ступа у ту заједницу, а онијема, поред тога, из иностранства дати неку врсту повеље, којом се прима.

Све ово не захтијева ни много времена, ни много нована ни много брине, — све се може створити ово из мјеста.

Пошто би се створила овау право дру- штвена заједница, могли би се ургирати и на неку државну субвенцију, покренути неки лист белегистични, добавити штам- парију, и т. д.

Апелујем, дакле, на све оне, којима лежи на срцу *напредак свој, свога и своје до- ловине* и који су позвани поштом послужу, да се изјасне, да кажу своје мишљење, а најзгодније преко цијеног „Цетињског Вјесника“, који ће, мислим, драге воље отворити ступце тим мишљењима, а који је и до сад једну знатну празнину у том погледу заступао.

А ово мишљење није лично моје, оно је више из овамошње околине, које су мнозина похвалили.

Прегонимо, дакле, није доцкан! Пока- жимо се, да смо достојни сици својих храбрих на хандару предака, који нам херојски извојевале слободу, и доранше нам је неопкрбљену, те потпуно уживамо њене плодове. Да је било повољних при- лика за њих онда, зар они не би и на перу храбри били и поносили као што су на пушци и хандару!...

Р. М. Чупић.

Од трагедије до хумора

— Интересантан догађај у Угарској —

Ових дана довршена је у Угарској пар- тина, која је три дана држала у узбуђе- њу сву мађарску јавност, али је једино бацила и одвећ јаку свијетлост на карак- терност и значајност мађарског друш- твеног живота и морала.

У неком мјестанцу Сечену одиграла се ова трагедија: Неки адвокат Секе има лепушасту жену. Ну он има срца и за одгојтељину своје дјеце, госпоњину Мар- гариту! Она је врло одлучна дјевојка, те настоји имитирати слушањима у кући

још девицу. Ну је извео један њен ређак, Сватови су ишли полако кући чича Нешиног, гдје ће бити вјенчање. Напријед је ишао свједи по Стојан, па учитељ Милан и остали сватови: за њима невеста, па њени сватови, односно позвани од стране њених укућана. Све је било весело. Раздрагани сватови пјевали су:

„Што је врева у та горња махала леле,
Што је врева у та горња махала?
Да ли ти је стари татко умро, леле,
Да ли ти је стари татко умро?
Или ти је стара мајка умрела, леле,
Или ти је стара мајка умрела?
Или су ти сини Турци на ковак, леле,
Или су ти сини Турци на ковак?
Или ми је стари татко умро, леле,
Или ми је стари татко умро,
Или ми је стара мајка умрела, леле,
Или ми је стара мајка умрела,
Или су ми сини Турци на ковак, леле,
Или су ми сини Турци на ковак,
Туку ми је млад Илија делија, леле,
Туку ми је млад Илија делија.“

Сватови су стигли својој мети. П у дво- рини чича Нешиног било је све поставље- но, да се гости чисте постије вјенчања. Сто- лова изређани с једне и друге стране дво- риница, са чистим пешкирима у повола. Мом- чадија је доносила све што је потребно за јело и пиће. Млада је уведена у одају, гдје ће се завршити обред. Сви членици заузели своја мјеста око стола. Пош Стојан стави оде- же и поче обред. Учитељ Милан је одова- рао. Пошто се сврши обред, свједи пош Сто- јан одржа један кратак говор младенима, напомињући им све радости и горчине у жи-

ПОДЛИСТАК

Крвава свадба

Слика из Македоније.

К. М. Кос. — Повардарац.

(2)

Међутим, наше пријатељство треса да је јаче и кривље, те због тога додох да тражим твоју Стану за мога сина Радоја. Они су растли заједно, назвали су се као брат и се- стра, али се та љубав промијенила и код њих се јави оно осјећање, које обузима два мла- љана срца у овим годинама, у којима су Стана и Радоје. Није ни чудо. Твоја је Стана млада, лијепа и валања, а момак се ријешно или ну или ниједну. Ја се надам да нећеш имати ништа против избора, како јој Радоја, тако и твоје Стане, јер си можда примјетно, да она није хладна према Радоју....

— Да, драги пријатељу, одавно сам при- мјетно, да се они пазе и милују и право да си кажем, није ми ли мало криво, шта више ја се томе и радујем. Ја не желим бољу при- лугу за Стану. Твој је Радоје прасан момак а твоја је кућа честита и уважена. Дај Боже, да се срећни.

Чича Неша пољуби се са Смиљаном, дође и Нећана и све троје пољуби Стану, да је ушину, хоће ли поћи за Радоја чича Неши- ног, онда обори очи и стидљиво одговори, да

„Лелала Ђурђа на равно гувно,
„Ђурђоле, нема Ђурђа да стане,
„Ђури до Бога, Ђурђа глава не крева,
„На равно гувно, по месечина,
„Ђурђоле, нема Ђурђа да стане,
„Ђури до Бога, Ђурђа глава не крева.“

тине, што им отворено прича, да има са — господарином одиоша! А служавке? Оне је респективу. И то баш за то, јер је она дубовица адвоката.

Жена адвоката заљубила се у најбољег пријатеља свога мужа, инжењера Река. Он се с њом бави више него мужу. И једне ноћи јој муж оде у Будим-Пешту. Саветовао му је тај пут сам пријатељ. Имао је да уишта: што је у Кошутовом клубу, да ли ће кандидирати адвоката.

И кад муж отпутује, догађа се у његовој кући управо нечувених ствари.

Госпођа супруга изјави гувернанти, да ове ноћи неће спавати с њом (као што је бивало увијек, кад је муж отишао), јер се она више нишеса не боји.

Госпођа одмах посумња. Дакле је данас не треба. Шта је то?

Госпођа се међутим одјене у ноћно одишло и уиште у косу за ноћ првену врину! Госпођина је одмах оназила, да се госпођа досада није ноћу китила врвом!

Онда долази госпођа у кухињу и замолити кухарицу за уље, да намаже кључ од капије!

А онда тек уђе у собу. Око десет сати пође у собу до гувернанте и уишта је, да ли спава. Али ова се није јавила, премда је била будна.

Тада млада госпођа изађе из собе те пође до капије отвори је и уђе мужев пријатељ.

Госпођица Маргарита је на прозору назила!

Госпођа је уишла са мужевим пријатељем у кућу. У 4 сата у јутро је младих опет отишао.

Други дан врати се муж. Гувернанта пође к њему, те му исприповиједа какву има жену. Госпођица је мислила да ће адвокат своју жену отперати. Он је стао плакати, чупати косу и викати као по-маман.

Жена призна чин.

Друго јутро отпутује муж са — госпо-ђицом гувернантом.

Она је имала оставити кућу.

На станици рекла је госпођица адвокату да би боље било, да се са женом помири. Муж одговара:

— То не могу. Јер онда бих се морао с њим потући на сабае уз врло строге услове. А то нећу.

У вечер се муж враћа и опет цијелу ноћ плаче и виче и сазива обитељско виђење. Други дан пађе на улицу и застане свога противника. Овај га поздравља свим срдечно и џинички:

— Сервис Еуген!

Адвокат извади из репа револвер и убије га.

Тада опет виче и плаче и зове лекаре. Напокон дође расправа. Муж је сло-мљен. Плаче пред судом и прича, како га је жена преварила. Онда клеке пред по-ротнике и моли их плачући, да га не осу-де, јер да су с њим очени и мужеви. Као главни свједок на расправи фигурира гу-вернанта — љубавница превареног мужа.

Она одговара џинички и вели, да мо-же љубити кога она хоће!

Муж поручује жени по адвокату, да ће се с њом помирити, ако га спасе. И она долази те се баца мужу пред ноге и при-ча, да га је преварила, и прича судијама, да је мужу исприповиједала све потанко-сти догађаја оне ноћи и он је у узбуђе-њу почињу своје нејдело.

Поту, храбрени их, да никада не кљону ду-хом, јер свима је познато колико душмана има српски народ у овим крајевима, који су по несрећи још у ланцима ропства. Даће Бог, да дочекају дан васкрснућа слободе, ко-ју тако жељно очекивају.

Послије тога плаћоше сви у двојиште да се прихвате. Стари су разговарали о стању бједне раје, о успјеху и јунаштву наших војвода и четника, о освети, убиствима и т. д. Омладина је пјевала и играла. Веселе је било неписано. Гајдани изводи што нај-љепше зна наша дивна кола. Момци и дје-војке у колу се само тресу, поскакују и пје-вају.

На једанпут свирач преста, коло се рас-тури. Сви скамењени окренуше своје погледе на друж. Свакоме се коса наострених кад виде Али-агу, разбојника Рустема и још три до зуба наоружана Арнаутина. Сви јуре на својим бијесним коњима пут чича Пешине куће. Сви су осјећали да ова посјета неће доијети среће. Сваки је слутио невазну не-срећу. На и коме може доијети среће до-лазак ових дивљака и разбојника?.....

— Баури, пољу Али-ага, веселите се, играте и пјевате. Као да сте задовољни какву побједу, тако се дерете. Ај, све ћу побити, као псе, дивна ми мога! Еј, Пешо, бре! До-неси да пајем. Шта си стао? Зар се тако дочека твој ага и господар?... Зар не видиш да сам дошао, да и ја судједујем твој ве-

И муж адвокат витез — опет клечи и моли поротнике!

И он је заиста — ослобођен!

А публика кличе поротницима!

Муж се опет баца на кољена и захва-љује поротницима. И сада мађарски по-винари трче око обих супруга да их — интервјуишу! Трагедија — која се осни-ва на самој некаратерности.

Заиста криво друштво!

Корисне биљешке

Да се смрзнута сточна репа употре-би. Смрзнутом сточном репом никако не треба хранити стоку, јер ће се побо-љети, те ће бити већа штета, него вајда.

Но ако се смрзнута сточна репа потопи у хладну воду, да у њој постоји бар не-колико часова, онда ће вода из репе из-ваћи мраз и онда може без бојазни да се употребљава за храну стоке. Ако је пак репа била толико смрзнута, да се на во-ди, у којој је репа била нагоњена, ухва-тио лед, онда треба ову прво воду одли-ти, па налити другу, па кад репа у овој другој води опет постоји који час, онда се може без опасности употребити.

Јевтино средство против вашију код стоке. Један марвени лекар препоручује сјеме од першуна (петрусина), као из-врсно средство против вашију код сто-ке. По његовом упутству треба сјеме од петрусина у води добро искувати и тим уварком вашиљива мјеста на стоци опрати; или сјеме ситно стукти и свињ-ском машћу измијешати, па вашиљива мјеста намазати. На 10 грама сјемена, треба узети 20 грама масти.

Колико је пчела тешка? Они, који су то истраживали тврде, да је једна пче-ла просјечно тешка једва једну десетину грама. Кад се пчела наговарена медом са-неше враћа, онда је тешка једну четвр-тину грама. Пчеле, дакле, носе два пута онолико, колико су саме тешке.

Моћ разних дрва да привуку гром. Дугим посматрањем дошло се до увере-ња, да разна дрва имају већу или мању моћ, да привуку на себе гром. Из до-садашњих посматрања дошло се, да наша дрва имају ту моћ овим редом: храст, јаблан, топола, јела, смрча, бор, бреза, буква, — дакле храст највећу, а буква најмању.

Мисли

Моћ уображења не треба никад бити јача од моћи човекове.

Није велика вјештина нешто схватити, него је вјештина, да се нешто схвати бр-зо и тако, да се тиме човек одмах користи.

Такт се не састоји само у томе, да се у даном моменту нешто учини, него је и томе да се умије кад треба и вјешто повући.

Познај самога себе! А то значи: познај све врлине и пороке своје; све што си у стању и што нијеси: читај душу своју.

Размишљање је корисна ствар, али је још кориснија ако се размишља о ономе што се највише односи на онога што размишља.

сељу?! Поскидаше се с коња и простри су им сицаде да сједу. Донесоме им ракије и мезе и бијели Арнаути почеше да пију као сму-кони.

— Невјеста нека служи, раздра се Али-ага, а варнице му иду из очију.

Стана оборених очју приступи овим раз-бојницима и поче им точити ракију.

— Пообратите, рече Рустем, убава ли је ова нејеста. Грехота је да остане у овој чагљи. Она треба да је у свили и кадифи, да сједи и ужива.

Али-ага је прожидре својим погледима.

Радоје само што не скочи на овога не-малца, да га зубима закоље. Али бједна је раја? Слабачке су јој руке, у којима нема ништа. Против разбојника, наоружаних до зуба, не може ништа учинити. Мора се по-кинути. Само да хоће што прије да иду!.... Док је Радоје то мислио, додје су разбојници нешто шапугали. У трен ока Али-ага зграби Стану и које је вући за собом, да узајне на коња. Сви се пренеразише. Женске се рас-прташе на све стране, а Чича Пеша и Ра-доје полетје, да бране Стану. Пуце пушка и Чича Пеша се валао у својој крви. Радоје полети да пађе што год, и у то почеше раз-бојници да пуцају, сели на коње и појуре спахијевој кући.

Радоје да подуди. Свијет се скупи око Чича Пеше, да га спасу ако ће могуће, али узаман: куршум уишпи крај живогу оног че-

Злато је огледало човјеково. Пружи му га, па ћеш га лако познати.

Питали котао: Што си тако црн?, а он одговори: А ко ме таквог начини?

Многи се пита: гдје је срећа?, а мало ко покуша да је тражи.

Чудно је то, да човек често очи за-твара пред срећом као пред свачим оним чега се плаши.

Валси

Кратке вијести

Д-р Штадлер у Риму. Градачком листу „Tagespost“ у брзојавом јављају из Сара-јева: „У круговима, који су близу над-бискупу д-ру Штадлеру, говори се, да је пут надбискупа Штадлера у Рим, да раз-јасни пани своју свађу са францезима, уродно добрим плодом. Пана је одлучно у корист надбискупа а против фране-ваца.

Револуција у Персији. У Лондон су стигле вијести, да је персиска влада са-свијем скршила отпор револуционараца. Град Казан је послје жестоког бомбар-дирања освојен. Вође усташа и виђеније њихове присталице су погубљене.

Руско-бугарска конвенција. Како ли-стови јављају, Русија је склопила с Бу-гарском тајну војну конвенцију, којом се парализује тајна турско-румунска војна конвенција. Руске ће чете у случају рата моћи пролазити кроз Бугарску, чије ће луке штитити од навале страних флота црноморске руске ратне морнарице.

Револуционарни грчки официри. О-фицири посаде у Лариси опремили су депутацију у Атину са захтјевом, да се врате у службу њихови другови, који су отпуштени ради учествовања у политич-ком животу. Депутација је изјавила, да ће међу многим грчким официрима нас-тати револуционарни покрет ако се не одговори њиховим захтјевима. Министар председник Венизелос препоручио је о-фицирима да се држе строго војних за-даћа и да се клоне политике.

Руска војска у Персији. Из Петрогра-да јављају, да је Русија одредила, да ње-зине чете и нападле остану у Персији.

За измирење Чеха и Нијемаца. Прош-ле нејдеје отворен је у Бечу конгрес савеза аустријских индустријалаца. У току расправе изјавио је потпредседник Куф-лер на настојање око измирења Чеха и Нијемаца. У свом говору нагласио је, ка-ко је за индустрију потребан мир изван и изнутра. Ко настоји око мира народа, стећи ће непролазних заслуга за домаћи рад. Председништво мисли, да говори у име свих скупштинара, ако изрази же-љу, да се започети предговори око из-мирења срећно доврше, што је примљено живим одобравањем.

Државни тајници у Аустрији. У Ау-стрији ће се креирати доскора мјеста државних тајника у појединим министар-ствима. За државне тајнике су именовани уз унапређење одсјених предстојници. У парламентарним се круговима ова новост врло симпатично прима, јер ће државни тајници у промјени устава и већине пред-стављати сталност у вођству државне управе.

Трговина између Аустрије и Угарске. По статистичким подацима аустриског ми-

ститог Србина. Још једна жртва у броју то-ликих жртава, пахих од руку ових објесних варвара. Радоје се борло у себи. Већ се ра-јешно био шта му ваља радити. Сјутра дан сахрали оца, извијести мајку да ће нешто у град, посавјетова да нази и чува кућу и пред вече га нестале из села.

Из села П. до села Ч. има два сата хода. Сунце се већ било сакриво иза гористасне Шар-пазине, кад је на друму ишао брзим во-рацима један млад човек, мрка погледа, зви-рајући на све стране. То је био Радоје. Чим стиже у село Ч. запита за Стојка, кмета у том селу. Новела га његовој кући. Стојко је био од својих 40 година, отресит, развијен, са онтрим погледом, слика правог горштаци. Наје ли чудо, јер је наш елементар у спокској Црној Гори познат са своје развијености и јунаштва.

— Добро вече, газда Стојко! рече Радоје.

— Дао ти Господ добро! отпоздрави кмет.

— Можемо ли слободно говорити?

— Без бојазни.

— Гдје је војвода П. са својом четом?

— Газда Стојко се грље, кад чу то питање.

— Не бој се, рече Радоје. Ми смо прија-јатељи, а и Срби, којима је задатак, да се свете својим дунманима и да их тамане пошто може више. П онда неприча Стојку све што се десило у селу за вријеме свадбе,

те се зато ријешно да иде у чету и да па-

нистарства трговине износи трговачки извоз из Угарске у Аустрију у прошлом мјесцу око 133 милиуна круна, а увоз из Аустрије у Угарску 132 милиуна круна.

Мач авиатичара. Авиатичар Мосон изабаво је познатог Грама Вигеа на у-такмицу. Летјети се има од Белмонд-парка до њујоршког кина „Слободе“. Сваки је авиатичар већ положио 10.000 долара јамчевине. Аероплани ће бити провиђени са моторима јаким 50 коњске снаге.

Грофица — лекар. Доктор свеукуп-ног лекарства грофица Маршалли име-нована је за секундарног лекара у општој болници у Бечу. „Госпођа грофица док-торица“ положила је све испите извр-еним успјехом.

Ватра у вагону принцезе Клементи-не. У нејдељу возила се белгијска прин-цеза Клементина у свом салонском ва-гону жељезницом из Париза у Брисел. С њом су се возиле двије дворске даме. За вријеме војње појави се изненада ват-ра. Принцеза дохвати одмах знак за пу-жду и устави плак. Након неколико са-ти одвезао је принцезу посебан влак у Брисел.

Куга у Португалу. У Лисабону су се појавила седам случаја куге.

Конгрес народности у Угарској. При-једлог о сазиву конгреса народности у Угарској урадио се добрим плодом. Ће-га је прихватила словачка народна стран-ка и ријешила, да се почетком идуће го-дине држи у Будим Пешти конгрес сви-ју народности у Угарској. Ради тога сло-вачки првак Милан Хоца водиће прего-воре са Србима и Румунима.

Ужасно самоубиство. Уредник „New-ork Timesa“ извршио је самоубиство на тај начин, што је скочио са двадесетог спрата на улицу. Од њега су остали са-мо комади.

Вјешање д-ра Крипена. Врховни ен-глески суд одредио је, да се на д-ру Крипену, који је од пороте осуђен на смртну казну, ради потајног убијства своје супруге Елморе, изврши смртна казна 6. новембра. Крипенов бранитељ изјавио је, да његов штићеник није још предложио никакву жалбу.

Различности. Вијести из Мадрида јав-љају, да се у Шпанији нагло шири ре-волуционарни покрет. — Из Солуна пот-врђују вијест, да се свргнути султан Абдул Хамид налази на умору. — Грчка ће склопити зајам од 40 милиона фра-нака са једном француско-енглеском гру-пом. — У јужном Уелсу рударски рад-ници огласили су штрајк. — На брисел-ској изложби избио је пожар, који је у-ништио три павиљона.

НА ГЛАС СМРТИ ИНЖ. В. ПАГАНИН

Управитеља Барског Друштва.

На удео твој судбине твоје,
Свакије срце осјећа тугу;
Био си омљен у вањем кругу,
Љубљен и чањен од друштва твоје.

У свакој раду — то сваки призна,
Да респект твоја бјеше бојана;
Скромност, доброта и оданост,
Али на жалост све сад преста.

Тебе већ вије, судба те грнула,
Ниси удео који си стрпљиво молио;
По свуд се чује: жали га Јово!
Јака му земља и покој дубо.

М. Јонанук.

сваки начин спасе своју жау, али и да се-љуту освети Али-аги. Он јотражио Стојка зато што је он био предједик револуционарног комитета у том селу, а и чета се налазила тада у тој околини.

— Е, кад је тако Радоје, онда ћу бити некрпн и слободан преца твог. Војвода с че-том биће поћас код мене на вечери. Ја ћу те приказати војводи и замолићу га и са своје стране да ти помогне.

— Хвала ти, газда Стојко, рече Радоје.

У неко доба ноћи развијало се кроз ноћну тишину крштане нево, као глас ку-кувије. Стојка позваде знакове чете, те браје истрча у алај. Гдје су се већ почеле јав-љали разн. фигуре њених горских хероја.

— Добро вече, газда Стојко, рече неко и приђе му руци. Како си? Има ли што но-во? То је био војвода П. човек од својих 25 година, али је могао човек на први по-глед да види да је јунак, енергичан и од-лучан. П заиста страх и трепет је био Ар-наутима и Бугаранима. Чуда је од пошито. Његова малена чета од 10 вршних момака, толико је пута одолела много већој сили турској, арнаутској, па и бугарској чети. Нарочито је малим божбама задвоје страх Арнаутима, који су се бојали — бумбаре као Ђавола.

(Наставиће се)

Дневник

Педесетогодишњица вјенчања.

На данашњи дан прије педесет година црква је благословила ступање у брак Њихових Величанстава Краља Господара и Краљице Милене. Тијем поводом данас бјеше у Влашкој Цркви, гдје су се Њихова Величанства вјенчала, служена служба Божја, на коју је био присутан Његово Величанство Краљ са Краљицом.

Соаре у Двору. Њихова Величанства Краљ и Краљица приређују вечерас у Двору сјајно соаре с играчком. На соаре су позвани сви чланови дипломатског кора са госпођама и многобројни наши великодостојници војног и грађанског реда такође са госпођама.

Вратили се на Цетиње. Њихова Краљ. Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија вратили су се у суботу у вече са Крушевца на Цетиње.

Имендан Књаза Мирка. Јуче, на Митровдан, био је имендан Његовог Краљ. Височанства Књаза Мирка. У дворској капели била је служба Божја. У дворску књигу Књаз Мирка записали су се многобројни наши великодостојници.

Скетинг код Нашљедника. Њихова Краљ. Височанства Нашљедник Краљевић Данило и Књагиња Милица приредили су јуче по подне у част имендана Књаза Мирка у парку Свога двора забаву на простору за скетинг. Уз свирку војне музике учествовала су у скетинирању сва она многобројна отијена лица, која су још од љетос завољела тај лијепи спорт. Око простора за скетинг бјеше много одличних званица и остале публике, која је са задовољством посматрала скетинирање. Међу гледаоцима бјеху и Њихова Краљ. Височанства Нашљедник, Књаз Мирко, Књагиња Наталија, Књагиња Ксенија и Књаз Петар, док су Књагиња Милица и Књагињина Вера учествовале у извођењу лијепих фигура поменутог спорта. Пошто се почео хватати сумрак, Њихова Краљ. Височанства Нашљедник и Књагиња Милица, окружени Својом браћом и сестрама, позвали су све госте у Свој стан на чај.

Погранични сукоби. Као што смо јавили, на Цетињу се бави као председник турске комисије за уређење пограничног питања г. Бедри паша, скадерски валија. Мјешовита комисија, која је састављена, да спорна погранична питања уреди, отпочела је рад и сви су изгледи, да ће се још ових дана постићи повољан успјех. Председник црногорске комисије је г. бригадир Јанко Вукотић.

Први наши матуранти. Као јавно гласило интересовали смо се шта је било с нашим првим матурантима и на што су се посветили за свој будући позив.

По тачним информацијама знамо да од четрнаест наших матураната уче *философију* пет, и то двојица у Грацу, један у Бечу, један у Паризу и један у Кијеву; *медицину* уче тројица: два у Бечу, а један у Хајделбергу; *технику* двојица, оба у Минхену; *права* четворица, и то три у Загребу а један у Женеви. Веома нам је мило констатовати, што су сви примљени као редовни ученици и што им је од наше државе дата могућност, да своје школовање могу довршити без материјалних потешкоћа, јер су сви добили било пуну стипендију, било приличну помоћ. С правом се надамо да ће, ако се буду и на вишим школама трудили и озбиљно

радили, као што су у гимназији то чинили, од њих бити спремни и вљани радници, и да ће се њихов долазак у отаџбину примјетно оцјетити.

† **В. Паганини.** Инжењер Барског Друштва В. Паганини погинуо је несретним случајем силазећи малим вагоном са Сутормана у Бар. Покојник је у Црној Гори на службовању још од завођења монопола и својим понашањем, радом и опхођењем уживао је опште симпатије, тако, да је вјест о смрти његовој немило коснула свакога ко га је познавао. Лака му земља!

Упутнице за Херцег-Босну. До сада између Црне Горе и Босне и Херцеговине није било поштанских и телеграфских упутница и пакета на доплату, те је оглашено, да ће се од 1. децембра по новом увести, а под условима који важе у размјенама између наше земље и Аустрије.

Руско позориште на Цетињу. У Петрограду је основано руско позориште, коме ће бити циљ, да словенске народе упознаје са руском драмом. Ово позориште стоји под управом П. Бењакоса - Косарина и поред Београда, Софије, Осјека, Загреба, Љубљане, Сплета, и Дубровника, доћи ће и на Цетиње. Репертоар овог позоришта се састоји из дјела Гогоља, Достојевског, Пушкина, Горког и других истакнутих руских писаца.

Рад у поштанским станицама. Министар унутрашњих дјела г. Марко Ђукановић прописао је вријеме службеног рада у поштанским станицама. Према овом пропису све поштанске станице за публику су отворене од 9—12 прије и од 2—5 сати послје подне, пошта се раздије одмах по доласку, писма се по паронци куће од 5—6 сати прије и послје подне, а поштанске станице су затворене за публику сваке недеље преко цијелог дана и државних празника.

Двадесетогодишњица. Признати писац Иво Војновић, драматург загребачког позоришта, прослављао је ових дана двадесетогодишњицу свога књижевног рада. У част његову даван је у загребачком позоришту његов лијепи комад „Дубровачка трилогија“, која је изведена прекрасно.

Књижевни оглас

Неки од наших писаца са Цетиња дају нам ради публиковања овај оглас упућен свима нашим писцима:

Нашим писцима

Уређиштво „Босанске Виле“ издањем оног и онаког г. зв. црногорског броја учинило је атак на црногорску књижевност, представљајући је пред свијетом у најужој боји. Да би томе и таквом начину доскочили, споразумно смо ријешили да ми овдје, на Цетињу, образујући нарочити одбор, издамо један број, у коме ћемо изложити најбоље и најопакије радове наших најбољих писаца. У томе броју изложимо и све радове оне, које је уређиштво „Б. Виле“ произвољно скраћивало и унакараћивало, онако, како су томе уређиштву послани, у целини, као год и радове, који су послани, али нијесу успјели свијету.

Знајући да и Ви привређујете нашој књижевности, то Вас овим упозвамо, да што прије изволите послати потписаном одбору који од ваших радова за овај број „Црногорске Виле“ како би овим бројем што боље и достојније приказали књижевност у нашој земљи.

„Црногорска Вила“ отвориће своје ступице првенствено осакћањем изненим радовима у „Б. Вили“, а затим непримљеним радовима, као што ће радо уступити места и свима оним радовима, који буду припадати за њу.

Рок предаје радова је до 30. октобра. Радови се шаљу доштом потписаном одбору преко главног уређиштва „Цетињског Вјесника“, г. Борислава Сл. Минића.

Увјерени, да ће те се одазвати овоме нашем позиву и тиме нам олакшати да што боље и потпуније извршимо нашу наміјеру, ми Вам унапријед захваљујемо.

Цетиње, 9. октобра 1910. год.

Редакциони одбор.

ОБЈАВА

У извршењу §. 5. трговачког закона стављам до знања да држим *Кафанску радњу* у овој вароши у Катунској улици број 64, под фирмом „Катунска кафана Сима Ј. Симоновића“

Цетиње, 25. октобра 1910. год.

Јако Симоновић.

ОБЈАВА

У извршењу §. 5. трговачког закона стављам до знања да у овој вароши, у улици Иван-беговој број 11. држим обућарску радњу под фирмом: „Обућарска радионица Петар Касом“.

Цетиње, 25. октобра 1910. год.

Петар Касом.

ОБЈАВА

У извршењу §. 5. трговачког закона стављам до знања да моју *Терзијску радњу* држим у овој вароши у Катунској улици број 12

Цетиње, 25. октобра 1910. год.

Гаспар Мушкала.

терзија

ОБЈАВА

У извршењу §. 5. трговачког закона стављам до знања да у овој вароши, у улици Катунској број 68, држим обућарску радњу под фирмом „Божо Чаквић обућар“.

Цетиње, 25. октобра 1910. год.

Божо Чаквић.

обућар

ОГЛАС

На основу члана 5. Трговачког Закона, обављујем да на Цетињу обављам *терзијску радњу*, продајући уједно и поштанске марке.

Цетиње, 26. октобра 1910. год.

Васо Радовановић.

ПОТРЕБУЈЕ СЕ

Кувар-ица

што зна добро кувати, а нарочито СРПСКА ЈЕЛА

У службу може ступити одмах. Документа и понуде да пошаље

Цетиње, Cetinje - Montenegro.

Гостиони и кафани

„Црмница“

НИКОЛА КНЕЖЕВИЋ

ЦЕТИЊЕ

Препоручује своје стовариште:

Грамофона најсавршеније врсте куће „The Gramophone Company Ltd.“ са двостраним плочама најновијих српских и страних мелодија, а тако исто и сав прибор за њих.

Сатова цених: златних, сребрних, никлених и челичних, као год и најпризнатије „омега“, „роскопе“, „цилиндре“ и „анкере“. Исто тако и зидних и столних сатова.

Ланаца и другог накита разних врста као и јубиларних почев од златних, па све до никлених

Наочара и догледа све најбољег квалитета.

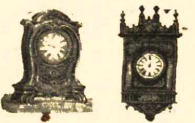
Дописница разних врста, фотографских снимка са јубиларне прославе, издање књијаре Тошовића из Дубровника, као и јубиларних издања Прославног Одбора а тако исто и албума Владарске Куће и Црне Горе. Главни депо ових издања је ово стовариште и препродавци у унутрашњости и одавде имају се њему обратити. Даје се на дописнице по утврђеној цијени 20%, а на албуме 7% рабат франко Цетиње.

Цијене су утврђене и солидне, а за грамофоне и плоче по ценовнику франко Цетиње.

Поред ове радње држим и радионицу сатова, у којој израђујем и оправљам све врсте сатова, као и грамофона. Радионицом руководи одлични вјештак са стране. Цијене су утврђене и солидне.

Наочара и догледа.

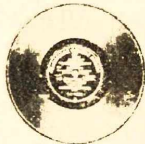

Зидних и столних сатова.

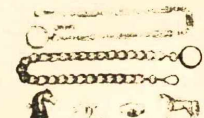
7 10

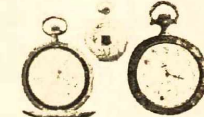
Грамофона најбоље врсте.

Грамофонских плоча српских и страних мелодија.

Ланаца и другог накита разних врста.

Цених сатова, златних, сребрних, никлених и челичних и „омега“